

KADINLARIN SESİ

*eşitlik
toplumsal ilerleme
ve barış için*

SAYI 40-YIL 4

AYLIK DERGİ

KASIM 1978

'de TÜRKİYE

faşist saldırılar yoğunlaşıyor

**İGD ADANA ŞUBE
BAŞKANI KATLEDİLDİ**

1 Ekim'de İGD Adana Şubesi başkanı ve Genel Yönetim Kurulu üyesi Hüseyin Güzel faşistlerce evinin penceresine açılan ateş sonucu öldürüldü.

**KAÇIRILAN BELEDİYE
OTOBÜSÜNDEKİ
3 ÖĞRENCİ
ÖLDÜRÜLDÜ**

4 Ekim'de İstanbul'da bir belediye otobüsünü kaçıran faşistler, üç ilerici öğrenciyi kurşuna dizerek öldürdüler.

**İGD VE İLD
BOMBALANDI**

7 Ekim'de İGD ve İLD Kadıköy şubelerinin bulunduğu binaya konan bomba sonucu 3'ü ağır 16 kişi yaralandı.

**DISK - TÜRK-İŞ TERÖRE
KARŞI ANLAŞTI**

DISK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar, Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç'u ziyaret ederek şiddet olayları karşısında cırtak bir tavır almayı önerdi.

**MHP SIKIYÖNETİM
İSTİYOR**

Hergün biraz daha artan şiddet olaylarının, cinayetlerin, bombalamaların, toplu katliamların sorumlularının MHP ve Ülkü Ocakları ile olan ilişkisi iyice ortaya çıktı. Olayların sanıkları MHP - ÜO ya da ÜGD'de yakalanıyor veya yakalananlar bu örgütlerin üyesi olduklarını itiraf ediyorlar. MHP Şişli İlçe Gençlik Kolu başkanı çeşitli eylemlere katılmak ve çete kurmaktan sanık olarak tutuklandı. Savcılık, Türkeş ve Agah Oktay Güner hakkında, suçlulara yataklık etmekten kovuşturma açtı. MHP Başkanlık Divanının sıkıyönetim isteyen bildirisi için C. Başsavcılığı soruşturma açtı. Bütün bunlar onları iyice sıkıştırıyor.

Baskı ve terörü sistemli bir şekilde arttırarak, bunu sıkıyönetim isteklerine dayanak yapmak istiyorlar. 13 Ekim günü Başbakan Ecevit tarafından yapılan açıklamada da şöyle deniliyor:

«Siyasal cinayetleri sağda işleyen ve işletenlerin kaynakları ile Türkiye'de kapalı rejim çağrısında bulunanların aynı oldukları, son günlerde kamuoyunun gözleri önüne serilen ve yer yer savcılarca adalete sunulan kanıtlardan artık belli olmuştur.»

Kadıköy İGD binasında bombayla ağır yaralanan kız öğrencilerden biri hastahane.

Faşizmin vahşi cinayetlerinin kurbanı olan 7 TİP üyesinden ilisi

**7 TİP ÜYESİ KURŞUNA
DİZİLDİ;**

9 Ekim'de Ankara'da 7 Türkiye İşçi Partisi üyesi faşistlerce kurşuna dizildi. Gece 02.30 sıralarında evlerine baskın yaparak önce hepsini eterle bayıltan faşistler, daha sonra üçünü evde ağızlarına kurşun sıkarak, birini telle boğarak, diğer ikisini de kaçırıp şehir dışında kurşunlayarak öldürdüler. Öldü sanarak bıraktıkları ağır yaralı 7. kişi de bir hafta sonra kurtarılamayarak öldü.

HÜSEYİN GÜZEL

ilerici
kadınlar
derneği'nden
haberler

KREŞ KAMPANYASI HEDEFİNİ AŞIYOR

İKD'nin başlattığı Kreş Seferberliği çok geniş ilgi gördü. İmza kampanyasında bir ay için saptanan hedefler kendini aştı.

• **İKD Şişli Şubesi** eylül ayı için hedeflediği 3000 imza-yı aşmış, 4800'e ulaşmıştır.

• **Ankara Çankaya Şubesi** üyeleri Türkiye Elektrik Kurumu Köy Elektrifikasyonu yemekhanesinde bildiri dağıtarak imza topladılar.

• Bir çok kentte, kreş kampanyası için hazırlanan büyük boy duvar gazeteleri ve panolar dükkânlara, duvarlara, demokratik kuruluşlara asılıyor.

• **İzmir Aliağa'da, Burdur'da, Keşan'da** ilerici kadınlar kreş kampanyasına halkın geniş katılımını sağlıyorlar.

• **Eskişehir'de** mahallelerde ve işyerlerinde toplanan imzalar bir ay içinde 5000'e ulaştı. Ayrıca yerel basında kampanyaya ilgili yazılar çıktı.

• **İstanbul Gaziosmanpaşa (GOP)'da** fabrikalarda, mahallelerde kapı kapı dolaşarak imza toplanıyor. General Elektrik, PDK, Uzel, Perfektüp, TTE işyerlerinde kampanya büyük ilgi gördü.

İKD KRES SEFERBERLİĞİ KAMPANYASI
İMZA FORMU

Örgütlü kadın hareketimizin verdiği savaşım sonucu, bugün artık herkes çalışan kadınların 0-6 yaşlarındaki çocuklarının kreş-yuva sorunlarını tartışıyor. Kimi bakanlıklar, devlet kurumları yeni girişimlerden söz ediyor. Kimi belediyeler soruna yeni çözüm arıyor. Ne var ki bu iyi niyetli bölük pörçük çabalara karşın yurt çapında uygulanacak, kırdakentte her kesimden tüm çalışan kadınların 0-6 yaş grubundaki çocuklarının bakım ve eğitimi sağlanacak, uygulanabilir ve bütümlü bir çözüm henüz ortaya konmuş değil.

Biz aşağıda imzası olanlar, çalışan kadınların 0-6 yaşlarındaki çocuklarının bakım ve eğitimi için aşağıdaki çözüme öneriyoruz. 1979 ULUSLARARASI ÇOCUK YILI içinde, bu çözüm doğrultusunda gerekli yasal önlemlerin alınmasını, yatırımların başlatılmasını, Devlet plan ve programlarıyla bütçesinde gerekli fonların ayrılmasını istiyoruz.

1 — Kadın-erkek toplam 500'den çok işçi çalıştır her işyerinde, 0-6 yaş grubu için işverence kreş-yuva açılmasını ve çalışanlardan hiçbir ücret alınmaksızın işletilmesini, Kreş-yuva açmayan işyerlerinin hırs cezası da dahil, ağır cezalarla cezalandırılmasını,

2 — 500'den az işçi çalıştıran, küçük ve dağınık işyerlerinde çalışanların 0-6 yaş grubu çocukları için bölgesel kreş-yuvalar açılmasını,

Bölgesel Kreş-yuvaların;

a — SSK'ya bağlı olarak çalışanlar için, SSK'ca yapıp işletilmesini ve bu amaçla işverenlerden çalıştırıldığı her işçi için kreş primi kesilmesini; bu kurumların ilk yatırımları için, SSK'nın elinde biriktirilmiş, Anlık primlerinin kullanılmasını;

b — Emekli Sandığına bağlı olarak çalışanlar için, Emekli Sandığına yapıp, hiç bir ücret alınmaksızın işletilmesini. Emekli Sandığına elinde otat vb. yapımı için kullanılan fonların öncelikle bölgesel kurumların yapımı için ayrılmasını;

c — Baş-Kur kapsamındaki çalışanlar için, Başkur'ca yapıp işletilmesini;

3 — Hiçbir Sosyal Güvenlik Kurumuna bağlı olmadan gelici veya sürekli çalışan kadınların 0-6 yaş grubu çocukları için kreş-yuvaların, emekli semtlerinde Belediyelerce açılmasını ve işletilmesini;

4 — Köylerde, sosyal güvenlikli yoksul köylülerin, küçük üreticilerin 0-6 yaş grubu çocukları için Kreş yuvalarını devlete yapıp, Köy-Koop ve Köylü Dernekleri gibi, demokratik köylü örgütlerine, ilgili bakanlıkların desteği ile işletilmesini; Köyde-kırsa ilk öğretilme, tıbbi, üretimin yoğun olduğu yaz aylarında mevsimlik kreş-yuvaların açılmasına öncelik verilmesini;

5 — Açılacak kreş-yuvalardan yalnız çalışan kadınların çocuklarının değil, çeşitli nedenlerle sürekli ya da gelici olarak çocuğunun bakımından sorumlu durumdaki çalışan erkeklerin çocuklarının da yararlandırılmasını; Gönderik bu kurumların, annesi çalışan çalışmayan 0-6 yaş grubu tüm çocukların bakım ve eğitimi sağlayacak şekilde yaygınlaştırılmasını;

ÇOCUKLARIMIZIN, ÇALIŞAN ANALARIN VE TOPLUMUN GELECEĞİ AÇISINDAN GEREKLİ GÖRÜYOR VE BU AMAÇLA BİR SEFERBERLİK AÇILMASINI İSTİYORUZ.

adı, soyadı

mesleği

imza

İzmir Çamdibi Temsilciliğinden kreş kampanyası için tek başına 90 imza toplayan Hasibe Karaman'ın bir şiiri:

Selam olsun imza veren ellere
Anne baba gider gece-gündüz işine
Birgün yatağında bırakır,
birgün sokak ortasına düşünür düşünür
Kreş istiyoruz çocuklarımıza,
Selam olsun imza veren ellere.
İşimize gideriz düşünceli, üzgün üzgün
İyi bir düzen istiyoruz dürüst ve düzgün
Aç kalıyor çocuklarımız bir deri kemik
Kreş istiyoruz çocuklarımıza,
Selam olsun imza veren ellere.

Çocuklarımız kahvaltıda yumurta süt yesin
Sararmış yüzleri birazcık renklensin
İçimiz rahat olsun, çocuklar gülsün oynasın
Kreş istiyoruz çocuklarımıza
Selam olsun imza veren ellere.
Yeter artık patronlar sömürmesin
Herkes huzur olsun, herkese iş
Analar rahat olsun yüzleri gülsün.
Çocuklarını rahatlık içinde büyütsün.
Kreş istiyoruz çocuklarımıza,
Selam olsun imza veren ellere.

diyarbakır şubesi

DİYARBAKIR ŞUBESİNİN KÖY ÇALIŞMALARI BAŞARIYLA DEVAM EDİYOR

Köy bürosunun çalışmaları sonucunda gidilen Şükürlü ve Kadıköy'de Kadınların Sesi dağıtıldı, günlüğe giden kadınlarla ücretler, çalışma koşulları, evlilik üzerine sohbet edildi. Şöyle yanıtladı sorulanları Meryem Bacı:

«Biz karanlıkta geldik, karanlıkta gidiyoruz. Çocuklarımız aydınlık günler görür diye umut ediyoruz. Size her şeyi söyleyip derdimizi içimizi dökmek istiyoruz. Gazetelere basın herkes görsün okusun.

14 yaşında evelindim. Kocamı hiç görmedim. Başlık parası 100 lira verdiler. Başlık iyi bir şey değil bana kalırsa. Kuvveti yeten var, yetmeyen var. 15 çocuk doğurdum. 6'sı yaşıyor, hepsini tarlada doğurdum, doktoru, ebeyi hiç tanımıyorum. Kazma elimizde doğum yaparız. İki kız çocuğum ilkokulu bitirdi. Gerisini okutamadım. Para yok pul yok neyle okutak? Şimdi elin tarlalarında çalışıyorlar... Hasta olunca hiç doktora gidemiyoruz. Rahim hastalığım var, romatizmam var neçare. Kızımın gündeliği 60 lira. İki gün çalışsa bir don alamıyor.»

gazi osman paşa şubesi

25. ŞUBE

İKD'NİN 25. ŞUBESİ İSTANBUL GAZİOSMANPAŞA (GOP)'DA AÇILDI

GOP ve Bayrampaşa temsilcilikleri birleşerek, ekim ayı içinde çalışmalarını şube olarak sürdürmeye başladılar. Üyelerinin yüzde 45'ini işçi kadınların oluşturduğu şubenin yönetim kurulu; İmren GÖNEN, Tülin ÖZKUR,

Selma ALTINEL, Feriha SOYSEVEN, Nazan USEL, Canan TOKSÖZ, Munise SÖKMEN'den oluşmuştur.

İŞSİZLİK, PAHALILIK, FAŞİST SALDIRILAR KINANDI

İKD Bayrampaşa Temsilciliği ve Bayrampaşa Halkevi'nin ortaklaşa düzenledikleri kapalı salon toplantısında, Altıntepe Mahallesi'nin sorunları arasında yer alan ortaokulun yapılması, kreş ve sağlık odasının açılması, bölgede çocuk parkı kurulması, çöplerin zamanında toplanması istendi.

— GENEL İŞÇİ TOPLANTISI YAPILDI

İşçi kadınların sorunlarını tartışmak ve öğrenmek için bir araya gelen, Perfektüp, Ülker,

BTB, Sağmal İplik, Grundig, Mensucat Santral'de çalışan İKD üyelerinin tanışma toplantısı coşku içinde geçti.

trabzon şubesi

TRABZON ŞUBESİ FAŞİSTLERCE YAKILMAK İSTENDİ

15 Ekim günü İKD Trabzon Şubesinin bulunduğu binaya saldıran faşistler, kapıyı yakarak yangın çıkarmak istediler. Daha önce de binayı taşlamış olan faşistlerin bu saldırıları şubece basında kınandı.

GOP'da kreş kampanyası için imzalar fabrika kapılarında kurulan masalarda toplanıyor.

Diyarbakır'da kadınlar çocuklarına aydınlık günler bırakmak için savaşım veriyorlar.

↑ Eskişehir'de bildiri dağıtıldı,

← Kartal'da kadınlar : «Kaymakamlık can güvenliğini sağlamazsa, Valiye gideceğiz.»

← Hüseyin Güzel'in cenaze töreninde Adanalı Kadınlar

kartal şubesi

adana şubesi

ADANALI EMEKÇİ ANALAR «FAŞİZM ANALARIN SİPERİNİ AŞAMAYACAK» DİYOR

1 Ekim 1978 tarihinde İGD Adana Şube Başkanı ve Merkez Yönetim Kurulu üyesi Hüseyin Güzel faşist caniler tarafından katledildi. Adana'da emekçi halkın, ilericilerin, yurtseverlerin acısı ve tepkisi büyük oldu. Düzenlenen cenaze törenine kadınlar da yığınsal olarak katıldılar. Tören, görkemli, anti-faşist bir

gösteri niteliğine büründü. Törende faşist yuvaların dağıtılması, UDC'nin hayata geçirilmesi evlât acısının son bulması için bir ağızdan çağrıda bulunuldu.

antakya şubesi

Antakya ilinin yerel sorunlarından olan «Mahallî Pazarlar»ın kurulması için İKD Antakya Şubesi, Belediye Başkanı Şükrü Gürlü ile bir görüşme yapmış, toplanan imzalarla, çevre halkının bu konudaki istemlerini kendisine iletmıştır.

• Can Güvenliği İçin

Tugayyolu Kültür Derneği Başkanı Ahmet Yalıtırlı'nın, evinde silahlı saldırıya uğrayarak yaralanması üzerine, İKD Kartal Şubesi üyeleri ve Tugayyolu'ndan kalabalık bir grup kadın 27 Eylül'de Kartal Kaymakamlığına gittiler. Kartal Kaymakamının görüşmeyi kabul etmemesi üzerine bölge kadınları Kaymakam Vekili ile görüştüler. Yetkililerden Tugayyolu'ndaki Ülkücü Gençlik Derneği (ÜGD)'nin kapatılmasını, Cevizli Karakolundaki polislerin değiştirilmesini isteyen kadınlar, gerekli önlemler alınmazsa valiliğe gideceklerini bildirdiler.

eskişehir şubesi

Eskişehir'de 5 Ekim 1978 günü «ANALARA-BABALARA-HAL-KIMIZA» başlıklı bildirinin dağıtımını polis tarafından engellenmek istenmişse de dağıtım başarıyla sona ermiştir.

Bildiri dağıtımına ilk kez katılan Melahat Mercan adlı bir İKD üyesi duygularını şöyle dile getiriyor :

«Derneğe üye olalı iki ay oldu. İlk kez eyleme katılarak bildiriye çıktım. Başlangıçta çok heyecanlıyım. Ancak sonradan halkın bildiriye ilgi göstermesi ve elimizden kendi istekleriyle almaları bana cesaret verdi. Ayrıca işçi sınıfı savaşımında az da olsa yerimi alabilmem, benim bu savaşım içinde kararlı olmama etken oldu.»

Çocuklarımız, canlarımız
güzelin, iyinin, doğrunun
yolunda.
(Hisarüstü Temsilciliğinde
Cocuk Günü).

şişli şubesi

• Savaşsız, Sömürsüz Bir Dünya İçin

18 Eylül 1978'de ilkokulların açılış günü nedeniyle Hisarüstü Temsilciliği İKD üyeleri, Hisarüstü İlkokulu'nda öğrencilere şeker dağıtmışlar, ayrıca üzerinde «SAVAŞSIZ - SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN» yazılı bir kutu şeker de öğretmenlere dağıtılmak üzere okul müdürüne vermişlerdir.

• 8 Ekim'de Çocuk Haftası Kutlandı

Hisarüstü temsilciliğinde yapılan toplantıda 60 kadar çocuk birbirlerine şeker ve kolonya ikram ettiler. Şiirler okundu, sohbet edildi. UÇY ile ilgili olarak çocuk tiyatrosu, folkloru kurulması, duvar resimleri yapılması, topluca geziler düzenlenmesi istendi. Günün programında çizgi filmler de vardı. Film seyredirken atılan kahkahalar çocuk mutluluğunun ne denli güzel olduğunu gösteriyordu.

• Yakup Keser Anıldı

DGM Direnişi sırasında, Profilo Fabrikası'nda vurularak öldürülen Yakup Keser'in ölüm yıldönümü nedeniyle düzenlenen anma törenine; İKD Şişli Şubesi bir mesaj ve çelenk gönderdi.

İKD Keşan'da sergi açtı.

İKD Edirne ve Uzunköprü şubelerinin de katkılarıyla 1979 UÇY dolayısıyla açılan sergi Keşanlılar tarafından ilgiyle izlendi. Panayırda açılan sergide İKD üyelerinin yaptıkları, seramik, el işi panolar, yaka gülleri, çeşitli işler ve çocuk kitapları sergilendi ve satıldı.

• İKD üyeleri Keşan'da «Nötron bomba»sını anlatan panolar hazırlayarak, demokratik kurumlara ve çeşitli dükkanlara asıldılar. Panolarda; bu insanlık düşmanı bomba tanıtılıyor.

Keşan'da panayırda açılan sergi ilgi gördü.

izmir şubesi

ALİAĞA'DA TEMSİLCİLİK AÇMA ÇALIŞMALARI SÜRÜYOR

Her hafta çoğunlukla işçi eşlerinin katıldığı toplantılar düzenleniyor. Çeşitli konularda seminerler veriliyor.

İZMİR'DE BÖLGE TOPLANTISI YAPILDI

30 Eylül tarihinde İzmir Şubesinde yapılan toplantıya çeşitli illerden 35 sorumlu katıldı. Toplantıda şube ve bölge örgütlenme çalışmaları konuşuldu. 8 Martın yasallaşması için bölge çapında bir imza kampanyasının açılmasına ve bölge fonunun kurulmasına karar verildi.

İKD BURDUR'DA DA GÜÇLENİYOR

Burdurlu ilerici kadınlar, düzenledikleri toplantılar ve seminerlerle seslerini hergün daha geniş yığınlara duyuruyorlar. Bölgelerinde İKD'nin kreş kampanyasına halkın geniş bir şekilde katılmasını sağlıyorlar.

ULUSAL İŞÇİ SAĞLIĞI KONGRESİ TOPLANDI

19-21 Ekim tarihleri arasında İstanbul'da İşçi Sağlığı Kongresi yapıldı. İKD bu kongreye bir çalışması ile katıldı.

Çalışma, işçi kadınların doğum öncesi ve sonrası yasal ücretli doğum izinlerini kullanıp kullanmadığını inceliyordu. Sonuçta kadınların % 15'inin ücretli izinlerini kullanabildiği, % 85'inin ise kullanamadığı görüldü. İKD'nin doğum öncesi ve sonrası ücretli izinlerinin toplam 6 aya çıkarılması isteği, ilgiyle karşılandı.

KASIM'DA YIĞINSAL KADIN EYLEMLERİ DÜZENLENECEK

19 Ekim 1978 günü İKD Genel Merkezince İstanbul Tabip Odası Salonunda bir basın toplantısı düzenlendi. Toplantıda İKD'nin Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonuna üyeliğinin İçişleri Bakanlığınca gerekçesiz olarak reddedilmesi kınandı. Ayrıca yükselen faşist terörü protesto etmek amacıyla kasım ayı içinde çeşitli illerde yığinsal kadın eylemleri yapılacağı bildirildi.

BANDIRMA'DA İLERİCİ KADINLAR KREŞ KAMPANYASINI YAYGINLAŞTIRIYORLAR

İKD Örgütlenme çalışmaları Bandırma'da da yoğun bir şekilde yürütülmektedir. «Kreş Seferberliği»ne aktif olarak katılan İKD Balıkesir Şubesi üyesi Bandırma'lı kadınlar Belediye Başkanlığına bir dilekçe ve topladıkları imzaları sunarak kreş sorununa belediyenin de eğilmesini istemişlerdir.

Aliağa'da işçi ve emekçi eşleri bir semineri izliyorlar.

Burdur'da ilerici kadınlar bir toplantıda

kocaeli şubesi

14 Ekim günü İzmit'te demokratik kuruluşların düzenlediği, 'Demokratik Haklar Yürüyüşü' yapıldı. Yürüyüşe İKD'de yığın-sal olarak katıldı.

KIRIKKALE'DE İKD GECESİ YAPILDI

Kırıkkale'de bir süredir yapılan çalışmalar sonunda 600 kişinin katıldığı İKD'yi tanıtan bir gece düzenlendi. Geceyi duyurmak için okullar, işyerleri dolaşıldı, folklor ekibi davul, zurnayla şehri dolaşarak Kırıkkale'lilere geceye katılmaya çağırdı. Kırıkkaleli İKD'liler gecede eliş ve pasta sergisi açtılar. Çocukları rengârenk giysiler giyerek 'Kreş' istediklerini bildiren bir bildiri dağıttılar. Çeşitli demokratik örgütler de çiçek göndererek dayanışmalarını gösterdiler.

YALDIZI DÖKÜLMEMEYE BAŞLAYAN TERANE

Tercüman gazetesinde bir makale köşesi var. Köşe yazarı bir kadın. Nazlı Ilıcak. Kadın olmasından mıdır nedir, yazılarında sık sık İKD'den bahsetmeden edemiyor. Ama yanlış düşünmeyin. Köşesini İKD'ye sahip çıkmak için değil saldırmak için kullanıyor. Neymiş, İKD bir partinin koluymuş. Kadın, çocuk gibi konuları kullanıp sosyalizm propagandası yapıyormuş. Hep de aynı terane. Kullanıla kullanıla artık yaldızı dökülmeye başladı. Hayır bayan yazar, İKD kadınları, çocukları **kullanarak** sosyalizm propagandası yapmıyor. Onlara kapitalist düzende mi, yoksa sosyalist düzende mi herkese özgür ve eşit yaşama hakkı sağlandığını gösteriyor. Bu yolda savaşım veriyor. Kadınlar İKD'nin ne olduğunu da sizlerin köşelerinizden değil, gelip yerinden öğreniyorlar.

İKD'den sonra UDKF. Ona da saldırı. Neymiş, Sovyet propagandası yapıyormuş. Kadın yazarımız, üşenmeyip oturmuş, araştırmış, kendince neyin ne olduğunu ortaya çıkarmış. Bari yine üşenmeseydi de, Türkiye'de kendisi gibi bir eli yağda bir eli balda yaşamayan kadınların ve çocukların

durumunu da araştırıyadı. O zaman sanırsınız bir kadın olarak bir kadın örgütüne saldırmaya çekinirdi. Yine oturup UDKF'nin 109 ülkeden 200 milyon kadını temsil ettiğini, kapitalist ülkelerde dahil 119 kadın örgütünü çatısı altında topladığını da araştırıyadı, bu kez çekinmek değil susup oturması gerekirdi.

İşte böyle kadın yazarımız! Siz bilmiyorsanız biz söyleyelim. Türkiye'de de İKD çatısı altında 12.000'i aşkın işçi, emekçi kadını örgütlenmiş. Kendi hakları, çocuklarının geleceği için gerici, faşist, karşıt, canla başla savaşım veriyor. Bu savaşım da mutlaka kazanılacak. Bunu siz de biliyorsunuz. Bilmiyorsanız bile aydın kişi olduğunuzdan 2 kitap okuyarak anlayabilecek kapasitedesiniz. Sanırsınız ki bilip de anlamak istemiyorsunuz. Ama çok iyi bildiğiniz bir şey var. Uğrunda ilerici örgütlere saldırılabildiğiniz bu düzen varoldukça sizlerin düşünceleriniz ve rahat yaşamınız varolacaktır.

İşte bunun için İKD kafanıza takılıp kalmış. İşte bunun için kafanızda sizi korkuya salan 141-142 sabit fikir olmuş.

Kırıkkale'de gece

İzmit yürüyüşü

İKD'NİN UÇY İÇİN ÇALIŞMALARI SÜRÜYOR

• Ankara'da Ankara Tabip Odasının çağrısıyla Demokratik Örgütler Çalışma Grubu oluşturuldu. Grubun sekreteryasında İKD Çankaya Şubesi de yer aldı.

• Tüm İKD Şubelerinde UÇY çalışmalarını yürütmek amacıyla UÇY Komisyonları oluşturuluyor. Çalışmalar Genel Merkez UÇY Komisyonuyla uyumlu bir şekilde yürütülmektedir.

• Aralık ayında Ankara'da «1978 Sonlarında Çocukların Durumu» konulu ulusal bir konferans düzenlenecek. UÇY Demokratik Örgütler Çalışma Grubu adına İKD Çankaya Şubesi konferansa «Suçlu Çocuklar», «Kreş ve Yuva Sorununun Çözümüne Bir Yaklaşım», «Çocuk ve Eğitim» konulu raporları sunacak.

PAMUK... SÖMÜRÜCÜ TOPRAK AĞALARININ KÂRINA KÂR KATAN PAMUK... ANAYI YAVRUSUNDAN AYIRAN, KİŞLİK GEREKSİNİMLERİ SAĞLAYABİLMEK İÇİN YUVAYI DAĞITAN PAMUK... BEŞİKTEKİ YAVRUYU ANA SÜTÜNDEN EDEN, OKUL ÇAĞINDAKİ ÇOCUĞU OKULA DEĞİL DE, TARLAYA GİTMEYE ZORLAYAN PAMUK...

PAMUK

Tozlu topraklı yolları geride bırakarak Samandağ'a bağlı Tekebaşı köyüne gidiyoruz. İlk karşılaştığımız şey kalabalık bir grup oluyor. Bir kamyon üzerinde iki adam boyu uzunluğunda kazıklar. Kimi sarılmış hasırları taşıyor, kimi yatak, yorganları, kimi de yiyecek sandıklarını. Bu hazırlık Amik ovasına pamuk toplamağa gitmek için. Yani kışlık yiyeceklerini hazırlamak için. Borçlarını ödemek için. Çocuklarına okul eşyaları getirebilmek için.

Yol kenarında eşya yığınlarının yanında oynayan çocuklara yaklaşıyoruz.

Birine soruyoruz:
— Adın ne?
— Reşit Çay.
— Sen pamuğa gidiyor musun?
— Hayır. Annem ve kardeşlerim yeni gittiler.
— Peki sana kim bakıyor?
— Babaannem bana bakıyor, hem de ineklere bakıyor, sağlıyor, onlara ot topluyor, hem de ev işlerini yapıyor.
— Anneni özledin mi?
— Çok özledim. Ama annem bana önlük alacak, çanta alacak, çorap alacak. Onun için gitti pamuğa.
Evin önünde inekleri sulayan bir kadına yaklaşıyoruz:

— Kolay gelsin. Adınızı sorabilir miyiz?
— Adım Nahide Dönmez.
— Pamuğa gidiyor musunuz?
— Ben gitmiyorum. Bütün aile gitti. Ben çocuklara bakıyorum. Eve bekçilik yapıyorum.
— Bunun için mi kaldın sen?
— Hayır. Her sene giderdim. Geçen sene büyük bir kaza geçirdik. Ben kolumdan sakat kaldım. Onun için gitmedim bu sene. Benim kırıklarımı, oğlumun kırık ayağını tedavi ettirebilmek için iki dönümlük tarlamızı rehine verdik.
— Tarlayı rehinden kurtardınız mı?
— Hayır. Bakalım bu sene pamuktan para gelirse kurtarırız. Yoksa can sağlığı olsun, n'apalım.

— Peki bu yaşantınızdan memnun musunuz?

— Ne yapalım, kaderimiz bu, yaşayabilmek için buna da katlanıyoruz. Pamuğa gitmezsek kışın aç kalırız, ne ile geçiniriz.

Kaderimiz diyor Nahide baci. Ama bu yaşam gerçekten kader mi? Hayır. Ne kader, ne de alinyazısı. Bu, içinde yaşadığımız sömürü düzeninin bir sonucu. Ancak sömürsüz bir toplum kurulduğunda, Nahide bacılar da, küçük Reşit'ler de insanca, mutlu bir vasağa kavuşacaklar.

ömer

Bir gün Üsküdar vapuruna binerlerken Ömer babasına sordu :

— Baba biz niçin vapurun hep burasında oturuyoruz da ötesinde oturamıyoruz? Burası tahta, orası kadife gibi...

— Burası ikinci mevki oğlum, orası birinci mevki...

— Mevki ne demek baba...

Usta mevki anlatmak için epeyce güçlük çekeceğini anladı.

— Yani, dedi, burası ikinci orası birinci. Ben askerim, ikinci mevkie para vermiyorum. Birinci mevki paralı... Oraya oturmak için çok para lazım... Anladın mı?

— Ömer, anlamıştı ama birinci mevkie oturmayı çok istiyordu.

Bir fırsatını bularak birinci mevkie girdi. Ömer, buradakilerin vapurun öte tarafındakilere benzemediğini farkettiler.

Yanına oturduğu cici elbiseli çocuğun ne yediğine baktı. Fındık yiyor, Ömer fındığı çok severdi. Niyazi'nin babası da fındık satar. Laz Salih bir gün Niyazi'yi kandırmıştı da Niyazi babasının haberi olmaksızın kavanozdan fındık çalıp mahalle çocuklarına ikişer üçer dağıtmıştı. O gündenberi Ömer'in en gizli isteklerinden biri de doya doya fındık yemekti.

Mahalle adetiyle Ömer çocuğa elini uzattı :

— Bana da ver, dedi...

Bunu dilenir gibi değil, bir hak olarak istemişti. Çünkü mahallede bütün çocukların yediklerinden birbirlerine vermeleri, yediklerini birbirlerinden istemeleri adetti.

Cici elbiseli çocuk, Ömer'e şöyle bir baktı :

— Niye vereyim, dedi. Arsız sende...

Yine mahallede bir adet vardı ki, istenilen verilmeyen şey zorla kapılırdı. Ömer zorla çocuğun fındıklarını aldı.

Cici elbiseli çocuk Laz Salih kadardı ama onun gibi kavgacı değildi.

— Baba... Fındıklarımı çaldı... Baba.

Babası Ömer'den fındıkları geri almak istedi. Ömer oralı değildi. Fındık kûlahını vermiyordu.

Bütün mevki halkı bu çekişmeye alaka gösterdi. Herkes sarıklı adamla cici elbiseli çocuktan yana. Ömer'i birinci mevki den atıltılar.

Nuri Usta Ömer'e sordu :

— Niçin yaptın bu işi Ömer?

Ömer fındıklarından ikram etti. Cevap vermedi.

Üsler, Nötron Bombası ve Silahsızlanma

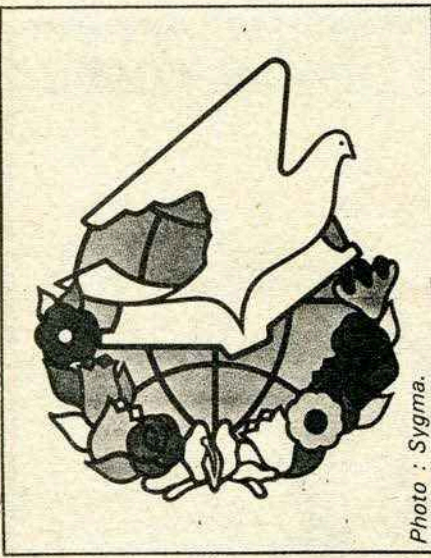

Photo : Sygma.

ÜLKEMİZDEKİ ÖLÜM ÜSLERİ KAPATILMALI, İKİLİ ANLAŞMALAR YIRTILMALI

Geçtiğimiz ay içinde kalktı kalkacak derken, Amerikan ambargosu kalktı. Ve sözde kapalı bulunan 4 Amerikan üssü açıldı. Aslında topraklarımız üzerinde bulunan üslerin toplam sayısı 61'dir. Bu üsler Menderesler, Bayarlar zamanında, meclislerin bile haberi olmadan, Amerika ile gizlice imzalanan iki-

li anlaşmaların sonunda açılmışlardır. Resmî olarak, bunların kimi Amerikan üssü, kimi ise NATO üssüdür. Aslında bir anlamda hepsi Amerikan üssüdür. Çünkü NATO demek Amerika demektir. Üslerin yine resmî adı Ortak Savunma Tesisidir, ancak buralarda çalışan personel Amerikalı olduğu gibi, birçok üsse Türkiye Genelkurmay Başkanı dahi girememektedir. Bu üsler dünya emperyalizmi için çok önemli işlevler görmektedirler. Çokuluslu tekellerin ve yerli işbirlikçilerinin aşırı kârlarını korumakta, komşu ülkelere karşı saldırı merkezi ve silah yığınağı olmakta ve tüm komşu sosyalist ülkeleri gözetlemektedirler. Geçmişte Adana'daki İncirlik Üssü-

nden kalkan uçaklar, Lübnan'daki ilerici hareketi bastırmak için kullanılmıştır. Yeni açılan Sinop Üssü ise, meşhur istihbarat uçakları U-2'lerin kalkış üssüyüdü.

ÜSLER HALKIMIZ VE DÜNYA BARİŞİ İÇİN ÖLÜM TUZAKLARIDIR

Kısacası bu üsler, yalnız ülkemizin bağımsızlığını çiğnemekle kalmamakta aynı zamanda bölge barışı ve dünya barışı için de en ciddi tehlikelerden birini oluşturmaktadırlar.

Ayrıca endişe verici bir başka nokta da, yapılacak olan nötron bombalarının öncelikle Türkiye'deki üslere yerleştirilecek olmasıdır. Oysa Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Silahsızlanma Ö-

DÜŞÜNCELER YARGILANIYOR

Ahmet Taştan
mahkemede

20'NCİ YÜZYILDA ORTAÇAĞ KARANLIĞI

17 Ekim'de Ürün Dergisi yazarları müdürü Ahmet Taştan, Türkiye Komünist Partisi (TKP) programını yayınladığı için faşist 142. ceza maddesinden yargılandı. Bu yargılamayı izlemek için Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden tanınmış sendikacılar, hukukçular ve gazeteciler geldi.

Bu olay Türkiye'deki demokrasi mücadelesinin uluslararası boyutlar kazandığını göstermektedir.

Bu dava bir kişinin davası değildi. Yıllarca birçok devrimcinin işkence görmesine, ha-

pislerde yatmasına neden olan 141 ve 142. maddelerin yargılanmasıydı.

«TÜRKİYE İÇİN KARA BİR LEKE»

Avrupa'nın hiç bir ülkesinde bulunmayan ve düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü kısıtlayan bu maddeler için yabancı avukatlar böyle diyordu.

Türkiye'ye baktığımızda kimin özgürlüğünün sınırsız olduğu kolayca anlaşılabilir. Türkiye'de sadece emperyalizmin ve parababalarının sömürme özgürlüğü sınırsızdır. Onlar için hiç bir ceza yasası yoktur. Buna karşı mücadele özgürlüğü ise, kanla terörle bastırılmaktadır.

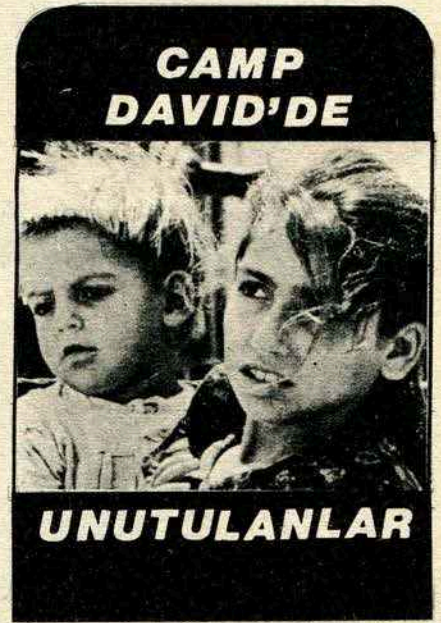
Türkiye'deki Amerikan üsleri

zel Oturumu, bu yıldan itibaren 24 Ekim - 31 Ekim tarihlerini Dünya Silahsızlanma Haftası olarak benimsemistir.

BARIŞ MELEĞİ(!) CARTER NÖTRON BOMBASININ YAPIMINA İZİN VERDİ

Bu haftanın ilk kutlanışı başla-

madan, ABD Başkanı Carter silahsızlanma haftasına tatsız bir armağan sundu: Verdiği talimat sonucu nötron bombasını oluşturacak başlıca parçaların yapımına başlanacak ve bu vahşet aracının üretimi için daha şimdiden 200 milyon dolar harcancaktı.

Sedat, Begin ve Carter üç-lüsü Orta Doğu konusunda görüşmeler yaptılar. Ancak unutulmuş önemli bir unsur var bu görüşmelerde: Filistin Halkı. Filistin Halkının ulusal hakları göz önüne alınmadıkça Orta Doğu'da barıştan söz edilemez

DÜŞÜNCE VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ, SÖMÜRÜ ÖZGÜRLÜĞÜNÜN KISITLANMASINI GETİRİR

Yoğunlaşan faşist saldırı ve bunun arkasındaki sömür. talanla «kara leke»nin daha da karartılması için çareler aranıyor. Baş düşmanımız faşist tirmanışa karşı etkin önlemler adı altında geniş ilerici kitleleri kapsayan örgütler kapatılmak isteniyor. Sınırlı demokratik haklar, daha da sınırlandırılmak isteniyor. Bugün 141 ve 142. maddeler için savaşım gittikçe önem kazanmaktadır. Demokrasinin geleceği bu maddelerin kaldırılmasına, herkesin düşünme ve örgütlenmede serbest olmasına bağlıdır. Bu da halkımızın demokrasiye sahip çıkması, bu yolda savaşıma kararlı olması ile başarılabilir. Emperyalizmin ve paraların sömürme özgürlükleri de böylece sınırlandırılabilir.

141-142. maddelerin kaldırılması için açılan kampanya geliyor.

141 ve 142. maddelerin kaldırılması için açılan kampanya, Türkiye'de demokratik güçlerin kazanmalarından sonra, Komünist Partisi tarafından yürütülen bir dizi çalışmaya bağlıdır. Tüm ilirici, demokrat ve ilerici güçlerin birarada çalışmalarıyla, Türkiye Komünist Partisi Programı'na uygulanması için bir dizi çalışmaya bağlıdır.

141 ve 142. maddelerin kaldırılması için açılan kampanya, Türkiye'de demokratik güçlerin kazanmalarından sonra, Komünist Partisi tarafından yürütülen bir dizi çalışmaya bağlıdır. Tüm ilirici, demokrat ve ilerici güçlerin birarada çalışmalarıyla, Türkiye Komünist Partisi Programı'na uygulanması için bir dizi çalışmaya bağlıdır.

141 ve 142. maddelerin kaldırılması için açılan kampanya, Türkiye'de demokratik güçlerin kazanmalarından sonra, Komünist Partisi tarafından yürütülen bir dizi çalışmaya bağlıdır. Tüm ilirici, demokrat ve ilerici güçlerin birarada çalışmalarıyla, Türkiye Komünist Partisi Programı'na uygulanması için bir dizi çalışmaya bağlıdır.

cehaletin kökünü kazımak

Durakta yanımda dikilen orta yaşlı kadın kolumu dürtükleledi. «Kızım bu otobüs Okmeydanı'na gider mi?» Baktım. Başı yemeniliydi. Yüzünde derin çizgiler vardı. Toprak-sızlığın köyünden koparıp, büyük kente sürüklediği bir ana... Kaç çocuğu var acaba? Diye düşündüm. «Geçmez teyze» dedim. Okuma yazması yok herhalde. Olsaydı bana sorar mıydı? Yalnızca o mu? Ülkemizde kaç kadın okuma-yazma bilmiyor? Köydeki ve kentteki kadınlarımızın eğitimi ne düzeyde? Meraklanmaya değer doğrusu...

Ülkemizde okuma-yazma sorununa, Cumhuriyet'ten sonra eğilinmiştir. 1927 yılında yapılan nüfus sayımında 10,5 milyon nüfusun 1 milyonunun okur-yazar olduğu anlaşıyor. Yürekler acısı bir durum. Yetkililer de böyle düşünmüş olacaklar ki, 1928'de yeni harflerin kabulünden sonra «Okuma Seferberliği» başlatılmış.

Yalnız bu seferberlikten kadınlar ve erkekler aynı ölçüde faydalanamamış, faydalanamazdı da. Çünkü, özellikle kırsal alanda, birçok aile, kızlarını okula göndermek istemiyor-

du. Belirli bir yaşa dek tarlada çalışacak, sonra da evlenip gidecek geçici işgücü olarak bakılıyordu kızlara. İkincisi, yoksul aileler, ilkokul masraflarını bile karşılayacak gelir düzeyine sahip değildi. Var olan olanaklarını da erkek çocuk için kullanıyorlardı. Ayrıca kızların okula gitmesinin «ayıp», «günah» olduğu görüşünü benimsemiş aileler hayli fazlaydı. Kentlerde de bunlara benzer nedenlerle kızlarını okula göndermeyen aileler oldu.

Bu koşullarda 1935 yılına gelindiğinde erkeklerin yüzde 23,3'ünün okur-yazar olmasına karşın, bu oran kadınlarda yalnızca yüzde 8,2'yi buluyordu.

«Eğitim Seferberliği»nin başlamasından bu yana aradan yarım yüzyıllık bir zaman geçti. Ne var ki,

aradan geçen zaman süresinde kadınların okur-yazarlık oranı ancak yüzde 48'e çıkabilmiştir. Erkeklerde ise, bu oran yüzde 75'dir. Başka bir deyişle kadınların yarısı, erkeklerin dörtte biri okuma-yazma bilmiyor.

Her Öğrenim Düzeyinde Kızların Toplam Öğrenciler İçindeki Payı (Yüzde olarak)

	İlkokul	Ortaokul	Lise	Meslek Okulları	Yüksek Okul
1950-1951	37,1	26,3	20,9	21,8	19,6
1973-1974	43,9	28,4	31,7	35,8	20,2

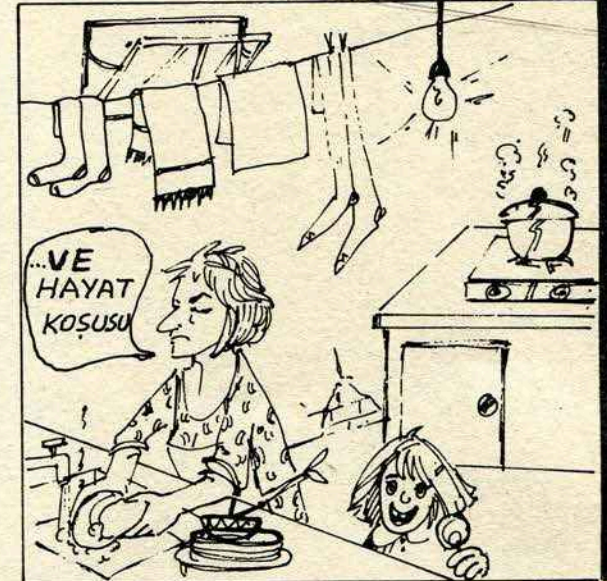
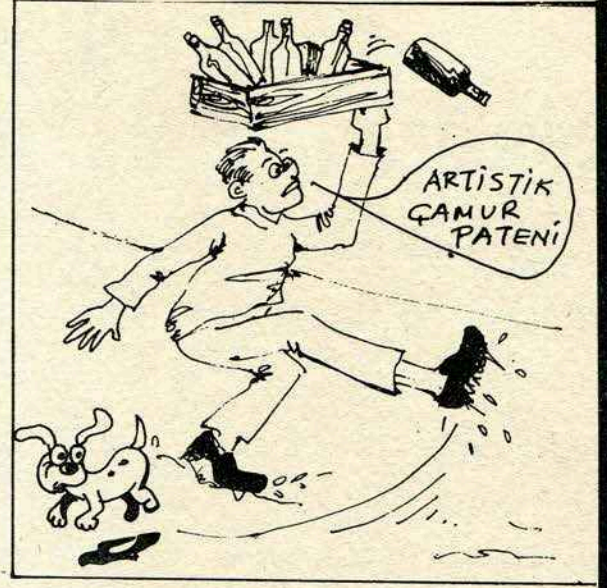

Tablodaki birkaç sayı, kadınlarımızın eğitim durumunun pek de iç açıcı olmadığını gözler önüne seriyor. Genel bir «Eğitim Seferberliği»nin açılması, ülkemizdeki cehaletin kökünün kazınması, kadınlarımız olduğu kadar, tüm toplum açısından da ivedi bir zorunluluktur.

1929 yılında yeni harfleri öğreten halk okullarına devam eden ev kadınları.

biz de kitle sporu yapıyoruz!

Ben analığı feda etmekten yana değilim

Evgenia Kiranova Dünya Barış Konseyi (DBK) Sekreterlerinden biri. Barış Derneği'nin konuğu olarak iki kez Türkiye'ye geldi. Son gelişi 1 Eylül Dünya Barış Günü'ne rastlıyordu. Bu fırsattan yararlanarak kendisiyle kısa bir söyleşi yaptık.

— Özgeçmişinizden söz eder misiniz?

«Çocukluğum savaş yıllarında Bulgaristan'da geçti. Babam o sıralarda Yunanistan'da bir toplama kampında idi. Yunan toprakları da faşist Bulgar askerlerinin işgali altındaydı.

Ancam birgün beni bu kampa ziyarete götürdü. Cevrede açlıktan can çekmekte olan bir sürü Yunanlı çocuk vardı. Onlara yaklaşip «Babam bu kampta tutuklu» dedim. Bir an durup bana baktılar. Sonra: «Hiç olmazsa orada bir şeyler yiyordur.» dediler. Bunlar yaşamımda derin izler bırakan anılardır.»

— Kadın hareketi ve kadınların sorunları hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

«Günümüzde kadınların sorunu giderek artıyor. Çünkü kadınlar artık her alanda sorunlarını çözmek istiyorlar. Ama çoğunun çocuğu var. Bu da savaşımalarında sorunlar çıkarıyor. Ben analığı feda etmek taraftarı değilim. Kadınlara bu konuda gerekli yardımlar yapılmalı. Analık kadının sahip olduğu büyük bir ayrıcalık. Büyük bir mutluluktur. İki çocuğum var. Onlara sahip olmak bu sorunlara beni daha da yaklaştırdı. UDKF'deki görevimden sonra bir süre çok sevdiğim bir meslek olan gazetecilikle uğraştım. Daha sonra su anda sürdürmekte oldu-

ğum göreve, DBK sekreterliğine geçtim. Bu görevi üstlenen ilk kadındım. Oysa bu hareketin kurucuları arasında E. Cotton gibi kadınlar da vardı. Milyonlarca kadın barış kampanyaları sürdürüyordu. Buna rağmen bir gün sekreteryadan biri beni takdim ederken: «Bakın artık bir hanımımız da var.» deyiverdi, karşılık olarak: «Rica ederim, evde bir hanımınız olabilir ama ben sadece sekreterlerden biriyim. Ben sizi takdim ederken, bakın sekreteryada bir erkeğimiz de var demiyorum» demek zorunda kaldım. Halen sekreteryada çalışan 5 kadın var. Yani bu alanda bile ilerliyoruz. Çünkü barış savaşımı ve kadın sorunu iç içe olan sorunlar. Kadınlar ancak barış koşullarını da geliştirebilirler.»

Carter ve Somoza'ya göre insan hakları

Carter ABD'de iktidara geçtiğinden beri, insan hakları konusunda adeta peygamberlik yapmakta. Ancak peygamberliğinin Nikaragua'daki semut dökümü binlerce ölüyü aşıyor. Geri çekilmek zorunda kalan

Sandinista gerillaları, Carter'in onayıyla geniş çapta bir katliamın kurbanı oldular. Muhalefetin hemen hemen tümü ortadan kalktıktan sonra, Carter, eli kanlı diktatör Somoza'yı muhalefetle görüşmeye zorladı.

NİKARAGUA'DA VAHŞET !

İran'da Taçlardan biri

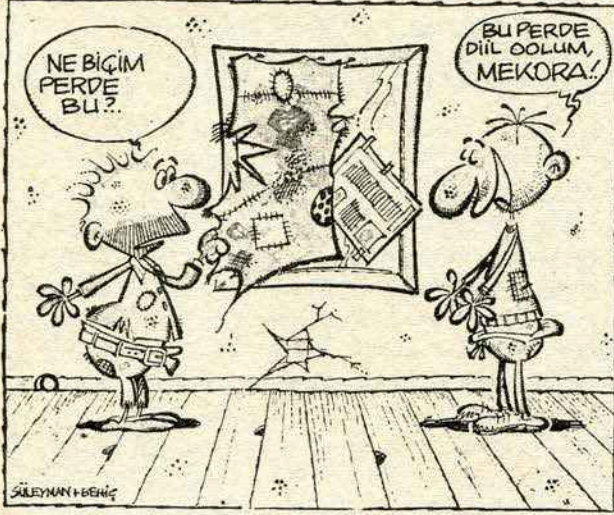
Bu taç binlerce insanı açlık, hastalık, cehaletten kurtaracak değere. Tam 2,5 milyar lira.

İRAN'DA GREVLER, GÖSTERİLER SÜRÜYOR

İran'da Majesteleri Şah'a karşı sürdürülen muhalefet bütün yoğunluğuyla sür-

yor, yüzlerce kişi çeşitli olaylarda can vermekte. Ayrıca birçok kentte sıkıyönetim ilân edildi. Muhalefetin en etkin dini lideri Kumeyni, yakında silahlı çatışmalara geçebileceklerini belirtti. Oysa 1976'da bir Fransız gazetesine verdiği demeçte, Sayın Majesteleri Pehlevi muhalefet anlayışını şöyle belirtiyordu: «Gerçek muhalefet aslında benim kendim. Eleştiriler yapmaya, her şeyin daha iyi olmasını sağlamaya çalışıyorum. İstihbarat örgütlerim sayesinde, her hatanın köküne inebiliyorum. Yani ülkemde muhalefeti de ben oluştuyorum.»

Perde dill Mekora...

SEYRETTİĞİMİZ HER REKLAMIN PARASINI BİZ ÖDÜYORUZ

Her akşam seyretmek zorunda kaldığımız, gündelik yaşamımıza kadar giren «tüh be»lerin, «ne olacak şimdi»lerin paraları hep bizlerin cebinden çıkıyor. Nasıl mı?

Reklam yaptıran firma, bu reklam için yaptığı harcamaları masraf olarak gösteriyor ve her yıl devlete ödediği vergiden düşüyor. Dolayısıyla her reklamın yaklaşık % 60'ını devlet ödüyor. Peki devlet bu parayı nerden buluyor?

Devlete de biz ödüyoruz, her ay cebimize girmeden çıkan gelir vergisi adı altında...

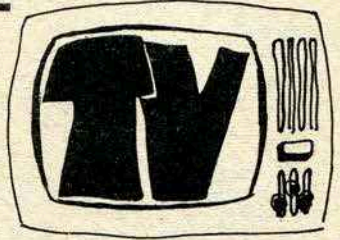
Bunun yanı sıra bu reklam harcamaları belli oranlarda maliyet artışlarına da neden oluyor. Sözgelimi, bir paket çamaşır tozu alacağız. Eğer bu, her gece reklamını izlediğimiz çamaşır tozlarından biri ise normal fiyatından bir kaç kuruş fazla ödemek zorunda kalacağız. İşte bu birkaç kuruş reklam harcaması oluyor. Ve yine bizim cebimizden çıkıyor. Oldukça düşündürücü değil mi?

Bir de şu rakamlara göz atalım :

30 saniyelik kötü sayılacak bir TV reklamı için;

- Yapım maliyeti : 100 bin lira.
- Yayın maliyeti : (Bir tek geçiş için TRT'ye ödenen para) 50 bin lira.
- Bir reklamın en az 20 kez gösterildiğini düşünelim, eder 1 milyon lira
- Reklam şirketine ödenen para : 200 bin lira.
- Toplam 1 milyon 350 bin lira.

Bir değil, beş değil. Koka Kolasından, bankasına, lastiğinden, şampuanına kadar bir alay reklam izliyoruz. Haklısınız, bu sayıları görünce, düşünmenin yanında bir de öfkeleniyor insan. Bu ışıklı, renkli, reklamli sömürü düzenine.

kaleodur

SERAMİK BUDUR...

Dendikten sonra ekranda ev kadar bir banyo. Dört duvar seramik. Pırıl pırıl. Sanırsın bir saray odası.

O kadar güzel ki. Herkes banyosunu kaleodur'la kaplasa tabii ki iyi olur.

Parası? Hiç önemli

değil.

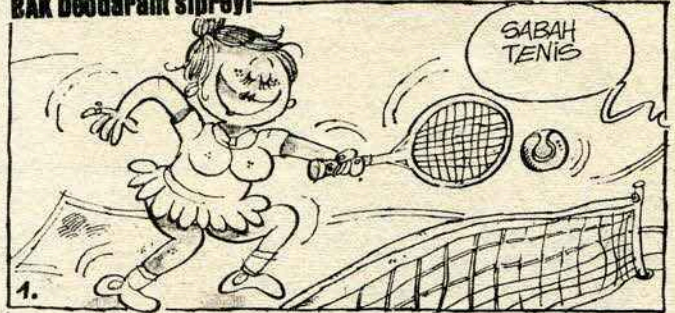
— Ama bizim ev tek göz, kira, namamâ da bir leğen zor sığıyor.

«Önemli değil!..»

— Elektrik yok, sular akıyor!

«Siz de uzattınız kardeşim. Döşeyin Kaleodur göreceksiniz işte hayat odur.»

BAK Deodorant sipreyi

* Kışın da taze domates yemek istermisiniz?

- Yaz geçmeden kırmızı ve sağlam domateslerden alın. Domateslerin yumuşak ya da çürük olmalarına dikkat edin.
- Bu domatesleri teker teker gazete kâğıdına sarın.
- Karanlık bir yerde saklayın. Bu domatesleri kışın aynı tazelik ve lezzette yiyebilirsiniz.

* Hamam böceklerinden kurtulmak için ne yapabiliriz?

- Dolapları, çöp tenekelerinin bulunduğu yeri sodalı sularla silerek ufak tabaklar içersine aşağıda tarifini verdiğimiz bulamacı koyabilirsiniz. Bulamacı, aynı miktar un, tuz, şeker ve asitboriğe su ilave edilerek yapılır. Tabaktaki bulamacı kurduğunda su ilave ederek yumuşatabilirsiniz.
- Yarım kg. patates püre haline getirilir, buna 250 gr. asit borik ve 200 gram toz şeker karıştırarak başka bir bulamacı daha yapabilirsiniz. Bu bulamacı hamur kıvamına getirildikten sonra ufak parçalar halinde hamam böceklerinin çıktığı yerlere veya gezdikleri yerlere konabilir.
- Kötü kokusunun eve yayılmasından çekinilmezse, en etkili metodlardan biri de madeni bir kap içinde kükürt yakmaktır. Kükürt gazı bu böcekleri öldürür.

* Tükenmez kalem lekesi nasıl çıkartılır?

- Pamuklu kumaşlarda: Saf alkolle silinir.
- Yünlü ve ipekli kumaşlarda: Alkolle tamponlanır. Ayrıca sulan dırılmış limon suyunu da denemek mümkündür.
- Yer kaplamalarında: Alkolle silinir veya ponsa taşı tozuyla bastırılmadan ovulur.
- Deri eşyalarda: Bir pamuk parçası alkol veya sulandırılmış limon suyuyla ıslatılarak tamponlanır. Sonra yağlı kremle cilalanır.
- Duvar kâğıtlarında: Bir pamuk veya bez parçası asetonla ıslatılarak tamponlanır.
- Yağlıboyalı duvarlarda ve kapılarda: Temiz bir bez parçası alkolle ıslatılarak tamponlanır. Sonra normal suyla silinir.

TEKEL İŞÇİLERİNİN SAVAŞIMINDA KADIN İŞÇİLER ÖN SAFTA

Kartal Cevizli'de kurulu Tekel Sigara Fabrikası'nda çalışıyoruz. 3000'e yakın kadın işçiyiz. Tüm kadın işçiler gibi, sayılamayacak kadar çok sorunumuz var.

Ama yıllardır içinde bulunduğumuz sarı sendika zinciri bir yandan, MC zamanında alınan faşistler öbür yandan, bizlerin bilinçlenmemizi, sorunlarımızın çözümü için savaştığımızı engellemeye çalışıyorlar. Ama silahları geri tepiyor.

Tüm Tekel işçileri gibi, biz kadın işçiler de sarı sendika zincirini kırıp, DISK'e geçmek için savaşım veriyoruz. Bildiriler dağıtıyor, sarı sendikayı her fırsatta teşhir ediyoruz.

Ama bu savaş zorlu. Sarı Tek Gıda-İş elinden geleni ardına koymuyor. Son olarak sahte imza fişleri düzenledi. İhraç kararları verip ilerici arkadaşların toplu paralarını vermemeğe kalktı. Bunlar da yetmeyince işçileri yıldırma için bomba tehditleri yapıldı. Bu saldırıların sonuncusu ise Muammer Kanan arkadaşımızın öldürülmesi oldu. Ama yapılan büyük cenaze töreninde, Tekel işçisi yılmadığını, faşist saldırıların üzerine gideceğini gösterdi.

Biz kadın işçiler de katıldık törene. En önde çocuk-çocuk, evlât acısına son diyerek. Bu saldırılar bizi yıldıramayacak. Mücadelemiz sürüyor.

Kartal-Cevizli tekeli işçileri

EV KADINLIĞI MESLEK DEĞİLDİR

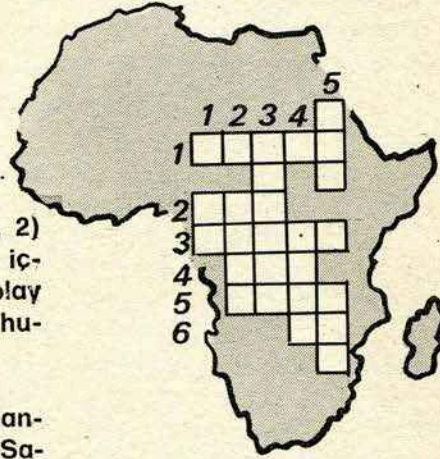
bilmece bildirmece

SOLDAN SAĞA

1) Üstünde yaşadığımız gezegen, 2) Saygıların görevlerine başlarken içtikleri, 3) Savaşın karşıtı, 4) Kolay olmayan, 5) Keçilerin, katırların huyu, 6) (Tersi) yayla atılan.

YUKARDAN AŞAĞIYA

1) Alfabenin ilk iki harfi, 2) Almanya'da faşistlere verilen isim, 3) Sadece canlıları öldüren, eşyalara zarar vermeyen Amerikan bombası, 4) Orta-Doğu'da komşu bir ülke, 5) Haritasını gördüğümüz kıtada eskiden Fransız sömürgesi olan bir ülke, Bir oyun aracı.

çözümü gelecek sayıda

İSTEDİĞİM DÜNYA

• ÇOCUKLARIMIZ
BARİŞ
İSTİYOR

BARİŞ SAĞASIZ DÜNYA İSTİYORUM ABİLERİM
ABLA LARIM RECEP DAYILARIM RAHAT OKUSUM.
LAR. TABANCIKSIZ DÜNYA İSTİYORUM. İNSANLAR ÖLME-
SİMLER RAHATCIKLA YAŞASINLAR. ELELE TUTUŞMAK
OYNAMAK İSTİYORUM. İŞERAP - ÖZAVCI

OYNAMAK İSTİYORUM

Beşinci sınıfa gidiyorum. Altı kardeşiz. Ben okula gidebilmek için sakız satmak zorundayım. Daha sonra ortaokula gitmek de istiyorum. Ama çalışmak zorunda olduğumdan okula gidemediğim günler de oluyor. Bir gün yine sakız satarken öylesine dalmışım ki okul saatinin gelip geçtiğini bile farketmedim. Okula gidemediğim zamanlar öğretmenim tarafından azarlanıyorum. 1979 yılının çocuklar yılı olduğunu şimdi sizden öğreniyorum. Ne iyi bizim içinde bir yıl olması. Ben bu yılda çocuklara önem verilmesini çocuklarının sokakta kalmamalarını istiyorum...

... Kendim için isteğim ise; çalışmak zorunda olmasam, temiz önlüğümü giyip zamanında okula gidip derslerimi zamanında yapmayı istiyorum. Bir de diğer çocukların isteği olan oyun oynamak benim de hakkım değil mi?

Necati Kurtuluş

ÇOCUK VE ŞİİR

Bu yıl Türk Dil Kurumu'nun Çocuk Kitapları dalındaki ödülünü İsmail Uyaroğlu kazandı. Uyaroğlu 10.000 lira tutarındaki ödüllü UÇY Demokratik Örgütler Çalışma Grubuna bağışladı.

Genç ozanın ödül alan «Çocuk ve Şiir» adlı kitabını tüm küçük okurlarımızın büyük bir zevk ve beğeni ile okuyacaklarına inanıyoruz.

Okula giden her çocuk
Haşarı olur biraz
Öğrenciliğin fiyakası sayılır bu
Dersten kaçılır, sıralar çi zilir
Ama unutmayın ki çocuklar
O sıralarda oturmaya hasret
Yüz binlerce kardeşiniz var
Ya okulları yoktur gidecek
Ya da çalışmak zorundadır-
lar

İ. Uyaroğlu
(Çocuk ve Şiir adlı kitabından)

Meral Taygun'la bir söyleşi

Kendisini belki hiç görmediğiniz ama sesini çok iyi tanıdığınız bir kadın sanatçımızla, Meral Taygun'la konuştuk. Şimdi hatırlayacaksınız; Ünlü bir dizi filmin kadını kahramanı Divinya'yı ve TV reklamlarında Ajda Pekkan'ı seslendiriyor.

Soru : — Bir tiyatro sanatçısı olarak, sizce sanatın görevi nedir?

— «Bugün aklıbaşında herkes, toplumların gelişme halinde olduğunu biliyor. Tiyatronun ve genel olarak sanatın görevi, bu değişmeyi, gelişmeyi, bunların zorunlu olduğunu kitlelere göstermek, kavratmaktır.»

Soru : — Bir kadın sanatçı ve bir İKD üyesi olarak ülkemizdeki kadın sorununu nasıl değerlendiriyorsunuz?

— «Kadınlar işte olsun, evde olsun katmerli bir yük ve ezgi altındadırlar. Sorunlar çok. Ancak bu sorunların çözümü, daha adil, daha özgür, savaşımsız sömürsüz bir dünya doğrultusundaki savaşıma bağlıdır. Her ikisinin de başarısı bireysel değil örgütlü hareket etmekle gerçekleşebilir. Örgütlü hareketin yararına inandığım için İlerici Kadınlar Derneği'nin, Barış Derneği'nin üyesiyim. Ayrıca yatro Sanatçıları, Film Seslendirme Sanatçıları Derne-

ği gibi meslek örgütlerinin çalışmalarına katılıyorum.»

Soru : — Yurt dışı gezileriniz oldu mu, bu güne kadar hangi ödülleri aldınız?

— «Bunların en önemlisi Sovyetler Birliği'ne yaptığımız gezi olmuştur. Pembe Kadın'ı haftalarca oynadık. Sovyet seyircisi çok anlayışlı. Sanatsal beğeni düzeyi çok yüksek. Çok sıcak, duyarlı, coşturucu bir seyirci. Bu geziden en değerli kazanımım, Sovyet insanını, gelişmiş sosyalist toplumu ve onların yapıtlarını, canlılığı içinde tanımak olmuştur. Gorki'nin «Ayak Takımı Arasında»ki ve Brecht'in «Sezuanın İyi İnsanı»nındaki rollerim için ödüller aldım.»

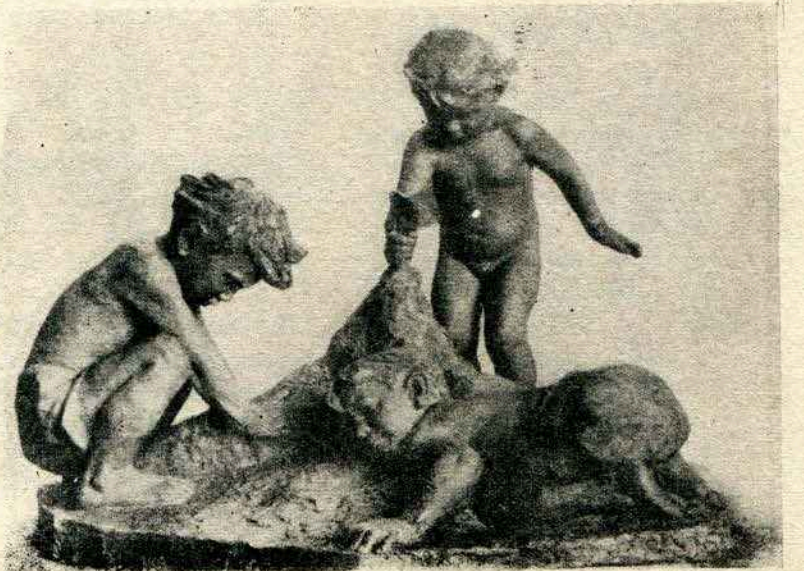
Soru : Sizi televizyon seslendirmelerinden tanıyan okurlarımıza bir diyeceğiniz var mı?

— «Sanat yaşamını resmî tiyatroların dışında sürdüren çoğu sanatçılar gibi ben de işimle ilgili yan gelir sağlamak için seslendirme çalışmalarına katılıyorum.

MERAL TAYGUN

1945 yılında Karadeniz Ereğlisi'nde doğdu. Arnavutköy Kız Kolejini bitirdi. Amerika'da tiyatro eğitimi yaptı. Evli, bir kız çocuğu var.

*Sovyet kadın sanatçı
Alexandra Briedis'in
bir heykeli*

SORTUN yanıt Lıyalım

DOĞUM KONTROLÜ NEDİR?

Çocuk insanlığı geleceğe bağlayan varlıktır. Ana-baba tarafından istendiği ve sevildiği zaman mutluluk kaynağıdır.

Fakat bazen ana-babanın parasal durumları, işleri, öğrenimleri yaşam tarzları henüz çocuk sahibi olmalarına uygun değildir. Bazen de evde yeteri kadar çocuk vardır. Yeni bir çocuğun doğması diğer çocukların beslenmelerini, eğitimlerini engelliyebilir.

Ana-babaların kendilerini hazır hissettikleri zaman ve istedikleri sayıda çocuk sahibi olmaları en doğal haklarıdır. İşte bu nedenden dolayı, en mutlu, en iyi bakım gören, en iyi koşullarda yetişecek çocukların planlanmasına **doğum kontrolü** denir.

Doğum kontrolü değişik şekillerde yapılır.

1. **Düzenli, 28-35 günlük dönemler halinde adet gören kadınların, hamile kalma günleri adetin başlangıç gününden sayılarak 8-18 günler arasındadır.** Eğer bu günler arası temaslarda korunma gerçekleşirse kadın hamile kalmaz.

2. **Spiral takılması:** Birçok kadın-doğum kliniğinde ve ana-çocuk sağlığı merkezinde rahim içine spiral takılarak doğum kontrolü yapılır. Kadın sağlığına en az zararlı ve en kolay doğum kontrolü yöntemi budur.

3. **Tüplerin bağlanması:** 4-5 çocuk sahibi olmuş ve artık doğurmayı düşünmeyen 30-35 yaşlarındaki kadınların ufak bir ameliyatla tüpleri bağlanır ve bundan sonra gebe kalmaları önlenir.

4. **Doğum kontrol hapı:** Geçmiş yıllarda ülkemizde de çok kullanıldıysa da artık birçok yan etkileri olduğu, hormonal dengesizlik, aşırı şişmanlık, sinirlilik, karaciğer bozukluğunun yanında kalp ve damar hastalıkları yaptığı da anlaşılmıştır. Özellikle uzun süreli, hekime başvurmaksızın bu tür ilaçları kullanmak zararlıdır.

Ana-babaların ancak bakabilecekleri ve eğitebilecekleri sayıda çocuğa sahip olma haklarını kullanmaları ve doğum kontrolü için, Kadın-Doğum klinikleri ile ana-çocuk sağlığı merkezlerine başvurmaları gereklidir.

1. Gebe olan bir kadının kesin doğum yapacağı tarih nasıl hesaplanır?

Gebe bir kadının doğum yapacağı tarih şöyle hesaplanır;

Son adet gördüğü tarihten 3 ay çıkarılır ve 7 gün eklenir.

Örnek: 18 Ekimde son adetini görmüş bir kadının doğum tarihi: 18 Ekimden 3 ay çıkarılınca 18 Temmuz olur.

18 Temmuz'a 7 gün eklenir ve **25 Temmuz** doğum yapacağı tarih olarak ortaya çıkar.

2. **Kekemelik nedir?**

Kekemelik 7 yaşından önce ortaya çıkan bir konuşma bozukluğudur. 3-5 yaşındaki çocuklarda normal, akıcı konuşmanın bozulması ve sıkılma, kızarma el ve kol hareketlerinin de katıldığı kesik konuşma şeklinde başlar.

Kekemelik, çocuğun bulunduğu yere, etrafındaki kişilere göre değişir. Okulda kekeme olan çocuk, bazen evde düzgün konuşabilir.

Kekemelikte gırtlak, ses telleri, ağız ve dilde bozukluk yoktur. Kekemeliğin nedeni ruhsaldır. Korkutucu bir olayı izleyebilir. Aşırı titiz ve kuralcı ailelerin çocuklarında kekemelik ile birlikte çekingenlik, güvensizlik gibi ek belirtiler de ortaya çıkar. Çocuğun arkadaş ilişkilerini ve okul başarısını etkiler. Bu nedenle kekemelik gösteren çocuğu aşırı disipline sokmamak ve mümkünse çocuğu ruh hekimine göstermek gereklidir.

NEREYE

YÜKSELMENİN SIRRI

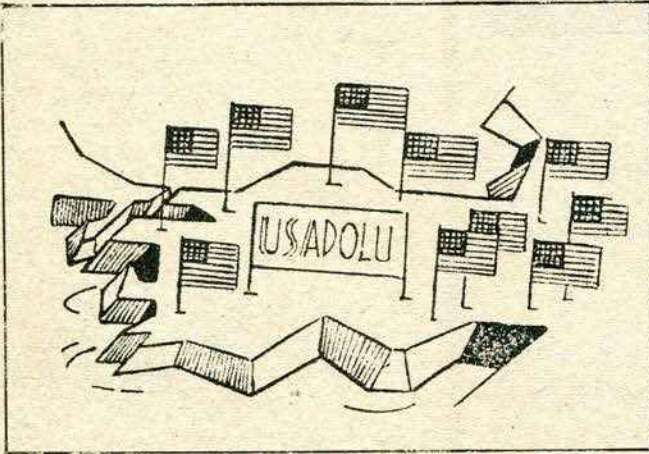
İşçi o akşam evine her zamankinden biraz daha geç gelmişti. Nerede kaldığını socran hanımına «Patron bu akşam bize genel müdürü tanıştırdı da» dedi. Ve devam etti. «Bu adam bundan beş yıl önce fabrikaya meydançı olarak girmiş. İki yıl sonra postabaşı olmuş. Bir yıl sonra genel müdür yardımcılığına yükselmiş. Patron yeni müdürü tanıştırmak, çalışmaların-

dan dolayı bel bel övdü. Zeki, yetenekli, çalışkan olduğu için böyle yükseldiğini, daha da yükseleceğini ve hatta ileride fabrikayı da ona bırakacağını söyledi.»

İşçinin hanımı merakla sordu:

— Patronun bu sözlerine karşılık genel müdür ne söyledi?»

— Hiç ne diyecek! «Sağ ol babacığım» dedi.

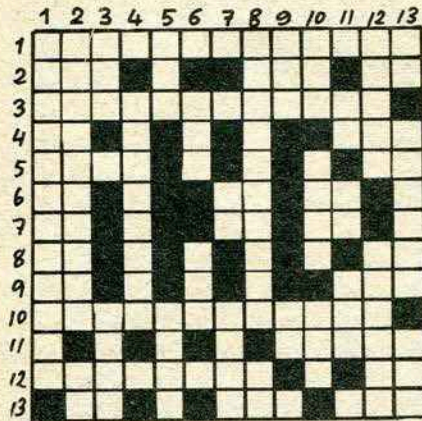

4 Amerikan üssü daha açıldı

Kiralatır akıl almaz hızla artıyor.

bulmaca

SOLDAN SAĞA:

1 — Tüm insanlığın uğrunda savaşım verdikleri, 2 — Her gün yenilerini tattığımız. Eski bir kavim, Arapçada su, 3 — Kara Çarşafli Gelin filminin baş oyuncusu bir kadın sanatçımızın ismi, 4 — Kilometre. Erzurum yöresinde

el ele tutuşarak oynanan bir oyun, 5 — (tersi) Gözlerinin doğrultusu paralel olmayan, (tersi) Arka değil, 6 — Valinin ilk ve son harfleri, Türkiye'nin uluslararası trafikte simgesi, (tersi) yüzey ölçü birimi, 7 — İnsanın temel gereksinmelerinden biri, eski insanların avlanmak için kullandıkları bir araç, genişlik, 8 — (tersi) ezmekten emir, Vilâyet 9 — Ülkemizde son günlerde hükümetçe çalışmalarına izin verilen ve halkların başımsızlığını tehdit eden, emperyalizmin askeri saldırı merkezlerine verilen ad, İktidar, 10 — Orta dereceli bir okul öğrencisi, 11 — Ömrünün sonu anlamında, 12 — Eski dilde bayan öğretmen, isim, 13 — Beyaz, Ülkemizde maden yataklarını araştıran bir kuruluşun kısa adı, Ülkemizde hâlâ var olan büyük toprak sahiplerine verilen ad.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Hakim sınıfların halk üzerinde uyguladıkları, 2 — İran dilinin etkisinde

kalmış konuşma biçimi, Altının simgesi, 3 — (tersi) kedinin nefes alırken çıkardığı ses, (tersi) Doğu Anadolu'da bir ilimiz, 4 — Tokat ilinin bir ilçesi, 5 — (tersi) Askere yürü emri, Bir devre adını veren çiçek, 6 — Eleman, Bir erkek adı, 7 — (tersi) Çayır bitkisi, Türkiye Büyük Millet Meclisi, 8 — Karısına acımasızca davranan kccalara halk arasında takılan ad, Bir kilosuna ortalama gündelikten daha pahalı olan temel bir besin maddesi, 9 — (tersi) Otomobil akşamından, (tersi) insan vücudunun en önemli parçalarından, 10 — Eskiden yılan, İKD'nin her işyerinde, her mahallede kurulmasına çalıştığı kadınlar ve çocukları için önemli bir gereksinme, Kralice, 11 — Su, Bir zaman birimi, Doğum esnasında anneye yardımcı olan kadın, 12 — Bir kadın ismi, (tersi) Maden ocaklarında açılan yeraltı yolu, 13 — (tersi) Kara olmayan, (tersi) Kallın dâvâ, (tersi) bayağı.

1 MAYIS 1979'A KADAR HEDEF 50.000 TİRAJ 15.000 ABONE

okurlarımıza !

Dergimiz KADINLARIN SESİ 1 Kasım 1978 tarihinden itibaren, 40. sayısı ile birlikte yeni bir biçimde yayınlanmaya başladı.

KADINLARIN SESİ'nin dergi olarak çıkmasında, yeni bir biçim ve içerik kazanmasında sizlerin eleştirileriniz, dilekeleriniz bize büyük ölçüde yardımcı oldu.

Derginin gelişmesi, daha zengin içeriğe sahip olması için önerilerinizin sürekli olmasını rica ediyoruz.

Aşağıdaki soruları öncelikle yanıtlamanızı bekliyoruz.

— Dergide daha çok hangi konulara ağırlık verilmesini istiyorsunuz?

— İlginizi çeken ve çekmeyen konular hangileri? Niçin?

— Derginin yüzde kaçını okuyorsunuz?

— Yeni önerileriniz var mı?

ABONE KAMPANYASINI YAYGINLAŞTIR!

ABONE KAMPANYASINA KATIL!

KADINLARIN SESİ • SAHİBİ: BERİA ONGER • SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: BERRİN UYAR • ADRES: BABIALI CAD. TASVİRE HAN KAT 2, NO: 26 CAĞALOĞLU - İSTANBUL • FİYATI: 5 TL • ABONE FİYATLARI: 1 YILLIK: 55 TL, 6 AYLIK: 30 TL • YURTDIŞI: F. ALMANYA 15 DM, İNGİLTERE 2.5 STERLİN, HOLLANDA 10.5 FLORİN, BELÇİKA 152 BELÇİKA FRANCI, FRANSA 23 FRANSTZ FRANCI, İSVEÇ 21 KRON, ABD 3 DOLLAR • DİZGİ: MET/ER MATBAASI, BASKI: KARACA OFSET • TÜRKİYE DAĞITIMI: TEMEL DAĞITIM • SON BASKI TARİHİ: 2. KASIM. 1978

**fasizm'in
analara hediyesi...**

EVLÂT ACISI

İLERİCİ KADINLAR DERNEĞİ